

● POSVET O KADROVSKI POLITIKI V NOVIH EKONOMSKIH RAZMERAH

# Spremembe v zakonodaji so nujne

Vloga kadrovskega delavca v delovnih organizacijah je izredno pomembna, še zlasti v zdajšnjih razmerah, ko nam kriza vse bolj kaže ekonomske zakonitosti, naša družba pa jih sprejema veliko prepočasno. Novi ekonomski principi, ki se kljub nasprotovanju prebijajo, se ne morejo uveljavljati v zastarelih oblikah, dušijo jih veljavni zakoni in predpisi, ki ne ustrezajo zdajšnjemu stanju in zavirajo razvoj družbe. Pred kadrovskega delavca je vrsta nalog, vprašanje pa je, v kolikšni meri so usposobljeni za njihovo reševanje.

S tem vprašanjem je dr. Emil Milan Pintar, podpredsednik republiškega komiteja za industrijo in razvoj, sklenil razmišljanje na posvetu kadrovskega delavca 5. oktobra, ki ga je pripravilo v kulturnem domu Španski borci to strokovno društvo, nanj pa so bili poleg članov povabljeni tudi direktorji delovnih organizacij. Tema je bila izredno zanimiva, saj so obravnavali kadrovske politike v novih ekonomskih pogojih. S težavami, ki jih ti prinašajo, pa smo se srečali tudi že v naši občini.

Dr. Emil Milan Pintar se je dotaknil položaja, v katerem smo, pokazal na trende, ki nas bodo pripeljali do naslednjih faz, orisal politično situacijo v Sloveniji, ker le s spremembo zavesti v politični sferi lahko pričakujemo tudi spremembo zakonodaje, in primerjal na konkretnih primerih naše ravnanje na področju kadrovske politike z ravnanjem v razvitih zahodnih državah. Začel je z ugotovitvijo, da je v naši republiki fizični obseg proizvodnje v prvem polletju v primerjavi z enakim obdobjem lani padel za 4,5 odstotka, v nekaterih dejavnostih,

kot na primer v usnjarski industriji, pa kar za 17 odstotkov. Proizvodnja se je znižala v vseh najpomembnejših industrijskih panogah in tako je pričakovati, da je ali pa bo vsak čas v Sloveniji na delovnih mestih, ki niso več potrebna, zaposlenih okoli 150 tisoč delavcev.

Samo v gradbeništvu, ki mu zdajšnji časi niso naklonjeni, je zaposlenih 25 tisoč delavcev, v resnici pa bi jih potrebovali polovico manj. Če obdržimo vse ljudi, pomeni, da bomo poskušali njihove stroške razdeliti na tiste, ki ne delajo, zakonodaja pa ne omogoča, da bi presežke, ki se pojavljajo, zmanjšali. Vztrajanje, da je delo ustavna pravica človeka – čeprav ta princip je vrednota – nujno zastavlja vprašanje, ali je to početje, ohranjanje konkretne pravice do konkretnega dela, pametno. Analiza razvoja družbe pravi: ne.

Miselnost, da ima vsakdo zagotovljeno delo, je v nasprotju z razvojem družbe tudi zato, ker človeka ne motivira za njegovo stalno strokovno rast, za doseganje novih znanj; ljudje se niso pripravili izobraževati, ker jim

to ni treba, in namesto da bi sama sebe silili v to in si tako ohranjali konkurenco na trgu, drsijo po stopnji usposobljenosti navzdol. Diplomanti naših višjih in visokih šol imajo takoj po končanem študiju več znanja, kot ga lahko porabijo v naši industriji, ki po razvitosti zaostaja za svetovno za petnajst do dvajset let. To dokazuje tudi dejstvo, da se naši mladi inženirji brez težav lahko vključijo v delo v nemških, francoskih, švicarskih in drugih tovarnah, medtem ko inženir, ki pet do deset let dela v naši delovni organizaciji, ni več sposoben direktnega prehoda na delo v tujini.

V marsikateri naši tovarni pa z nezaupanjem sprejmejo mladega strokovnjaka. Namesto da bi razmišljali o tem, kako uporabiti njegove ustvarjalne sposobnosti, poskušajo v njem ubiti sveže ideje in ga prisiliti, da jim postane podoban in tako ne vzemirja okolice. Da v mnogih delovnih organizacijah razmišljajo v napačno smer, je potrdila tudi razprava nekega udeleženca tega posveta, ki je dejal, da naše šole ne izobražujejo dobro in je mogoče tistim, ki pridejo iz njih, potisniti v roke le metlo, ne pa jim zaupati odgovornega dela.

Po mnenju dr. Emila Milana Pintarja gre v Sloveniji za konflikt med dvema pojmovanjema družbe; na eni strani so tisti, ki podpirajo staro zakonodajo in z njo avtoritativen model, na

drugi pa oni, in teh je čedalje več, ki menijo, da je potrebna hitra sprememba zakonov na tem področju. Če se to ne bo zgodilo, utegne postati Slovenija interno druga najbolj zadolžena republika v Jugoslaviji.

Preveliko število zaposlenih onemogoča naših delovnih organizacijam, da bi bile konkurenčne na tujih trgih. Zato zunaj prodajajo pod ceno, s cenami na domačem trgu pa to izgubo pokrivajo. Z modelom stalnega povečevanja cen seveda ne bomo prišli daleč, na koncu bo vendarle treba zmanjšati število zaposlenih v gospodarstvu in infrastrukturnih službah. Kako bomo to storili, je dejal dr. Emil Milan Pintar, ne vemo. Prav gotovo pa bo treba na vseh področjih povečati storilnost in učinkovitost dela; meriti je namreč moč vsako delo, če pa kdo meni, da to ni mogoče, naj odločitev o svoji učinkovitosti prepusti šefu. Prav gotovo bo raje kot to izbral prvo možnost in hitro poiskal več variant za merjenje svojega dela.

Kadrovske delavce so na tem posvetu spraševali bolj malo, morda tudi zaradi neprimernosti dvorane, saj so bili govornik in poslušalci z odrom ločeni med seboj. Predvsem jih je zanimalo, kako meriti učinkovitost dela, kje iskati primerne metode za to opravilo in kako se drugje v Evropi vedejo ob stvarkah.

D. J.

● V BIVŠEM TOZDU KOVINSKI OBRATI

# Ob ukinjanju starega nastaja novo

Kot je znano je bila 9. septembra v uradnem listu SFRJ objavljena redna likvidacija Gradisovega tozda Kovinski obrati. S tem dnevem se je tudi uradno pričel likvidacijski potepok in že konec istega meseca je 46 delavcem prenehalo delovno razmerje; 19 od teh se je zaposlilo v drugih delovnih organizacijah na podlagi kapitalizacije. Za opravljanje nujnih proizvodnih del in likvidacijskega postopka, jih je še naprej ostalo zaposlenih 92. Hkrati z likvidacijo pa zdaj poteka v bivšem tozdu tudi proces oblikovanja nove delovne enote, ki bo deli strojogradnje tozda Kovinski obrati Maribor in bo svoj skrben program opravljala v povezavi z njim.

Kot je povedal likvidacijski upravitelj Franc Vošnjak gre za poseben primer likvidacije, in sicer iz dveh razlogov: prvi je ta, da je glavni upnik Interna banka Gradisa, drugi pa, da mora Gradis še 7 do 10 let zagotavljati servis in rezervne dela za izdelke bivšega tozda.

V tem trenutku ni bojazni, da ne bi vsi upniki dobili poravnanih terjatev. Dolžni znesek znaša približno 10 milijard dinarjev, 97,5 odstotka terjatev je s strani Interne banke Gradis, le 2,5 odstotka je zunanji upnikov. Ker gre predvsem za interno zadolženje, so v Gradisu še pred likvidacijskim postopkom šli v tako imenovani pobot. Če se bodo stvari odvijale tako kot zdaj kaže, bo likvidacija končana konec letošnjega leta, »je pojasnil Franc Vošnjak.

Ustanovitev nove delovne enote, v kateri se predvideva zaposlitev 80 delavcev, je že potrjena, treba je le določiti natančna izhodišča za njeno delo, ki pa bodo opredeljena v sanacijskem programu strojogradnje Gradisa. Gre za proizvodno enoto, namenjeno servisiranju in remontu njihovih izdelkov, Wacker servisu in zmanjšani proizvodnji betonarnam za znanega kupca. Sklenili pa so tudi kooperacijo z zahodnonemško tvrdko Wirtgen, ki proizvaja rezkalne stroje za asfaltne površine. To dejavnost bodo opravljali na zdajšnji lokaciji, vendar na manjši površini, druge prostore in pripadajočo zunanjo površino, ki jim za proizvodnjo ne bo nujno potrebna, pa bodo prodali.

Delavci bivšega tozda Kovinski obrati, ki so ostali v delovnem razmerju in bodo tvorili jedro nove delovne enote, si izredno prizadevajo, da bi že v začetku prihodnjega leta uresničili to, kar so si zastavili. Andrej Rogač, podpredsednik kolgijskega poslovnega odbora Gradisa, zadolžen za industrijsko dejavnost, je razložil: »Naš cilj je, da z ljudmi, ki bodo ostali, končamo začete proizvodne naloge in hkrati zastavimo trdne temelje za proizvodnjo v novi delovni enoti.«

D. J.

● NOVO V TECTUMU

# Vključevanje v program za varstvo okolja

Na področju zaključnih del v gradbeništvu je konkurenca v naši državi precejšnja, zato je razumljivo, da se obdržijo le tisti, ki delo opravljajo kakovostno, hkrati pa svojo penudbo od časa do časa popestrijo z novimi izdelki in storitvami. Tudi v Tectumu, tozdu delovne organizacije Izolirka, ki se ukvarja z vgrajevanjem toplotnih, hidro in zvočnih izolacij, so pripravili nekatere novosti, ki omogočajo boljše zaščito prostorov in objektov.

Prav v teh dneh pričakujejo iz Beograda priznanje patenta za nov strop, imenovan izodekor, ki ga je zasnovala skupina Niko Bambič, Janez Hočevar, Osvin Novak in Božidar Šuštar iz Tectuma. Gre za lahek, negorljiv, vseč strop iz mavčnih plošč, ki so položene med nosilce iz aluminijaste ali jeklene pocinkane pločevine. Na spodnji strani so plošče obdelane s plastičnim dekorativnim ometom v poljubni barvi, barvo pa je mogoče izbrati tudi za nosilno rešetkasto konstrukcijo. Če plošče obložimo še z blazinami mineralne ali steklene volne, predstavlja strop dobro zvočno in toplotno pregrado. V Tectumu pravijo, da so vsi vgrajeni materiali zdravju popolnoma neškodljivi, montaža takega stropa pa je

povsem preprosta. Izodekor strop priporočajo predvsem za pisarne, hotele in podobne prostore, medtem ko naj bi akuterem strop, tudi izdelek Izolirke, vgrajevali bolj v industrijske objekte.

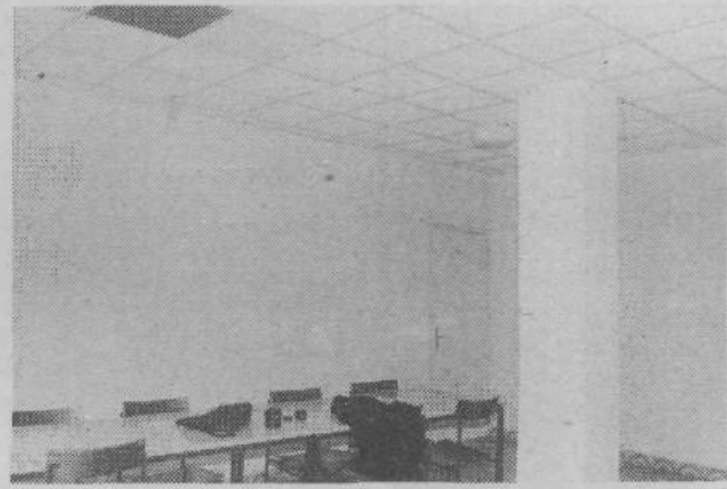
Informacijo o izodekoru stropu je Tectum poslal že vsem projektantom. V Sloveniji so s tem stropom obložili že kar nekaj prostorov, med njimi, če naštejemo le nekaj večjih del, Radio in Ljubljansko banko na Jesenicah, ptt poslopje v Ravnah na Koroškem in Narodni muzej v Ljubljani. V tem trenutku pa imajo podpisanih še za 300 milijonov dinarjev pogodb za montažo izodekor stropa.

Novost v Tectumu je tudi montažna fasada, ki jo odlikujejo dobre prezračevalne, toplotne in

izolacijske lastnosti, razvila pa sta jo Niko Bambič in Maks Gale. Naredili so že poskusni objekt, vendar izdelka, (čeprav so ga že patentirali), še ne ponujajo na trgu, ker mislijo, da je nekoliko predrag.

Prav zdaj razmišljajo v Tectumu o nabavi posebnih aparatov

za varjenje trakov iz plastike (pvc in polietilenske folije), kar bi bilo uporabno pri izolaciji ravnih streh, inženirskih objektov nizke gradnje in pri zaščiti deponij. V svetu taka rešitev ni nova, pri nas pa te materiale za zdaj vgrajuje le nekaj zasebnikov, izdelujejo pa jih tovarne v drugih repu-



Takšen je videti izodekor strop (Foto: D. J.)

● SKLAD POSTAJA ORGANIZATOR

# Za vsakega delavca novo znanje

Če je medobčinski sklad za izobraževanje delavcev na področju samostojnega osebnega dela Ljubljana, Miklošičeva 26 do sedaj le vračal stroške obiskovanja tečajev, seminarjev in šol, bo odslej v štirinajstih občinah ljubljanskega območja eden od organizatorjev dopolnilnega izobraževanja delavcev pri obrtnikih. Tako obliko izpolnjevanja znanj je poskusil vpeljati že spomladaj za gostince in sicer v sodelovanju s Srednjo šolo za gostinstvo in turizem Ljubljana. S to šolo sedaj razširja sodelovanje, saj dodaja raznovrstnim krajsim in daljšim tečajem še več oblik šolanja ob delu.

Poleg gostinskih delavcev bo sklad povabil k nekajdnevni strokovni tečajem v sodelovanju z Narta studiem delavke iz frizerskih salonov, v sodelovanju z Inštitutom za varilstvo delavce, ki opravljajo najrazličnejša varilska dela, v sodelovanju z Delavsko univerzo Cene Štupar nekaj izbranih tečajev in v sodelovanju z Zavodom za izobraževanje in kulturo Litija tudi nekaj tečajev in šol. O tem, kdaj in kje bodo potekali posamezni tečajji, bo sklad redno obveščal po radiu Glas Ljubljana (UKV 102,4 megaherca), radiu Trbovlje in generalno tudi v časniku Delavec v obrti, ki izhaja okrog 20. v mesecu.

SKLAD KRIJE V ČELOTI STROŠKE TEČAJEV, v nekaterih primerih tudi nadomestilo bruto osebnega dohodka.

Ker že pišemo o tem, da postaja sklad za izobraževanje delavcev pri obrtnikih na ljubljanskem območju tudi organizator namenskih tečajev za izpopolnjevanje znanja zaposlenih v samostojnem osebnem delu, še navedimo, da je prosil osnovne organizacije sindikata delavcev v obrti po občinah, obrtna združenja in zvezo obrtnih združenj, naj mu posredujejo plane izobraževanja in druge dejavnosti, v katere so vključeni tudi delavci pri obrtnikih, da bi jih lahko uvrstil v letni programski in finančni plan. Do seje predsedstva in komisije za izobraževanje v začetku septembra je prejel le najavo sekcije cementinarjev, da bo pripravila seminar v Grosupljem.

Delavci v občinah Grosuplje, Hrastnik, Kamnik, Kočevje, Litija, Logatec, Ribnica, Trbovlje in Zagorje lahko po dogovoru na račun sklada organizirajo prek svoje OO ZS ogled in pa izvedbo kulturnih prireditev.

STANE JESENOVEC

● PISMA BRALCEV

# Cesta I. v Novem Polju ni najbolj urejena ulica

Tako so nam napisali v pismu trimovci, ki dobro poznajo prav to ulico in še druge.

V pismu se čudijo, da je prav ta ulica dobila priznanja turističnega društva, saj je del nje med najbolj neurejenimi. »Tako, ko se z Zadobrovske zavije na cesto I., so na levi strani vrstne hiše, prva od njih ni dograjena in niti trava pokosena, ostalih pet pa so zelo urejene. Naprej od teh hišic pa je na obeh straneh odlagalnišče navlake, med starih železom so tudi zavrženi avtomobili. Šele za to navlako so stanovanjske hiše, ki so urejene in bi zaslužile pozornost. Trimovci pravijo, da so v Polju ulice, ki so resnično lepo urejene, zato se čudijo, zakaj taka odločitev komisije.

V svojem pismu pa trimovci sprašujejo še, kdo je odgovoren za Pot spominov in tovarništva. Ker so Letališko cesto zaprli, se vozniki znajdejo na različne načine, da uberejo bližnjico proti Novemu Polju. Čez njive in travnike so vozniki naredili že prave ceste, tako da je daleč naokoli vse zoženo, vse je v novih poteh in tudi trasa Poti spominov je na tem območju zelo poškodovana. Za to grdo

početje trimovci krivijo stanovalce Novega Polja in pozivajo, naj si nekdo na občini že vendarle vse to malo ogleda in prepreči nadaljnjo škodo.

Podpisanim trimovcem in našim zvestim bralcem hvala za opozorila. Vsa so zelo upravičena, razen tistega, s katerim za divje poti krivijo stanovalce Novega Polja. Med vozniki so tudi krajanje Novega Polja, so pa tudi iz Polja, iz Zadobrovc, Zaloga in morda še oddaljenjših krajev tega konca. Komunalna skupnost je naredila zaporo ob koncu Letališke ceste na predlog in zahtevo krajevne skupnosti Novo Polje, katere območje to je. Njihove ulice so bile načrtovane in zgrajene za lokalni in ne »transitni« promet, kakršen je pred zaporo potekal. Vaš pomislek in številna delegatska vprašanja, kot tudi razmere na terenu kažejo, da rešitev ni dobra in da bo le treba najti nekakšen kompromis. Vsekakor pa ta problem počasi postaja občinska znamenitost, ob kateri se bodo še številni rodovi spraševali, kako je bilo mogoče tako mlado stanovanjsko sosesko, kot je Novo Polje, načrtovati in zgraditi kot prometno tesnilo ob industrijski coni z 20.000 delavci.

S. G.



Ko je komisija iskala najbolj urejen kraj in tudi ulico, je v steherni našla tudi napake, v tej ulici pa ji je verjetno odločilno ugajal ta del. Sicer pa, kot smo za ocenjevanje že pisali, vsak začetek je težak in vseh ulic si komisija niti ne more ogledati, morale bodo bolj sodelovati krajevne skupnosti in tudi posamezniki ali tako kot vi, trimovci, na primer. (Foto: S. G.)